

UČITELÉ

Z odpovědí učitelů na otázky v dotaznících jsme získali mnohé informace o složení pedagogických sborů ve školách zúčastněných zemí, o jejich postojích, způsobu výuky apod.

Z obrázku 4.4 je patrné, že složení učitelů v ČR zůstává v průběhu času zhruba stejné. Drtivou většinu českých žáků 4. ročníků vyučují ženy. Stejně nebo vyšší zastoupení žen pozorujeme v Itálii, v Litvě, v Maďarsku, v Polsku, v Rusku a ve Slovinsku. Oproti tomu např. v Anglii, ve Finsku, v Nizozemsku nebo v Norsku vyučují muži více než 25 % žáků 4. ročníků.

Podle průměrné délky praxe učitelů patří Česká republika spolu s Německem v rámci evropských zemí a členských zemí OECD k zemím, které mají učitele spíše vyššího věku a s dlouhou praxí. Mezi deset evropských zemí s nejdelší praxí učitelů se kromě postkomunistických zemí zařadily Itálie, Rakousko a Španělsko (Obr. 4.5).

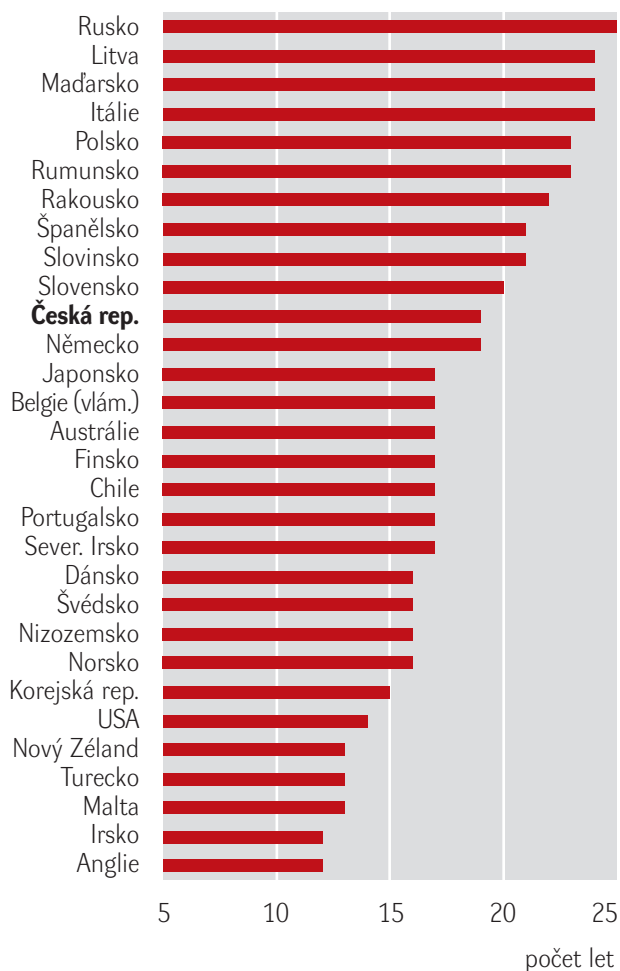
Nejvyšší dosažené vzdělání učitelů závisí na vzdělávacích systémech jednotlivých zemí a požadovaném vzdělání pro výuku žáků na daném stupni školy. Největší podíl žáků, které vyučují učitelé s dokončeným magisterským studiem, byl zjištěn na Slovensku (99 %), v Polsku (96 %), v České republice (93 %), ve Finsku (81 %) a v Rusku (79 %).

Převážná většina učitelů prvního stupně ve všech zemích absolvovala při svém studiu obor primární pedagogika. V ČR však mají pouhá 4 % žáků na matematiku učitele, kteří se na ni při studiu učitelství specializovali. Obdobná situace je také v Maďarsku a ve Slovinsku; ve všech ostatních zemích dosahuje podíl takových žáků minimálně 10 %. Učitelé se specializací na přírodovědu vyučují v České republice pouze 1 % žáků 4. ročníků. Pouze v Austrálii, v Itálii, v Maďarsku, v Nizozemsku a ve Slovinsku se nachází méně než 10 % takových žáků.

Učitelé byli dotazováni, zda se v uplynulých dvou letech zúčastnili dalšího vzdělávání v různých oblastech souvisejících s výukou matematiky a přírodovědy. V případě obou předmětů za-

OBR. 4.5 PRŮMĚRNÁ DÉLKA PRAXE UČITELŮ

(TIMSS 2011 – 4. ročník)

ostává Česká republika za průměrem evropských zemí ve všech sledovaných oblastech. Největší pokles od roku 2007 a zároveň největší odstup za evropským průměrem byl zaznamenán v účasti českých učitelů ve vzdělávacích programech zaměřených na oblast matematického kurikula (Obr. 4.6). Všeobecně platí, že další vzdělávání v matematice je v zúčastněných zemích intenzivnější než v přírodovědě. Z evropských zemí je celkově nejvyšší pozornost dalšímu vzdělávání učitelů matematiky věnována ve Finsku a v Turecku, v případě dalšího vzdělávání učitelů přírodovědy je to v Nizozemsku, ve Finsku a v Norsku.